

Briuselis, 2016 11 23
COM(2016) 853 final

2016/0363 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES
nuostatos dėl neužtikrintų skolos priemonių eiliškumo nemokumo atveju**

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2016) 377}

{SWD(2016) 378}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siūlomi Direktyvos 2014/59/ES (Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos, BGPD) pakeitimai yra dalis teisės aktų rinkinio, kuris taip pat apima Reglamento (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamento, KRR), Direktyvos 2013/36/ES (Kapitalo reikalavimų direktyvos, KRK) ir Reglamento (ES) 806/2014 (Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento, BPRM) pakeitimus.

Per pastaruosius kelerius metus, daugiausia remdamasi su tarptautiniais ES partneriais sutartais pasauliniais standartais, ES įgyvendino esminę finansinių paslaugų reguliavimo sistemos reformą ES finansų įstaigų atsparumui padidinti. Konkrečiai, reformų rinkinį sudarė Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentas, KRR) ir Direktyva 2013/36/ES (Kapitalo reikalavimų direktyva, KRK) dėl prudencinių reikalavimų įstaigoms ir jų priežiūros, taip pat Direktyva 2014/59/ES (Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyva, BGPD) dėl įstaigų gaivinimo ir pertvarkymo ir Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 dėl Bendro pertvarkymo mechanizmo (BPM).

Šių priemonių imtasi reaguojant į 2007–2008 m. prasidėjusią finansų krizę. Kadangi tinkamų krizės valdymo ir pertvarkymo priemonių nebuvo, vyriausybės visame pasaulyje po finansų krizės buvo priverstos gelbėti bankus. Atitinkamas poveikis viešiesiems finansams ir nepageidautinos paskatos, susijusios su bankų žlugimo išlaidų padengimu valstybės lėšomis, patvirtino, kad reikia kitokio bankų krizių valdymo ir finansinio stabilumo apsaugos metodo.

Atsižvelgiant į svarbius veiksmus, kurių imtasi tarptautiniuose forumuose, priėmus Direktyvą 2014/59/ES (Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą, BGPD)¹ ir Reglamentą (ES) Nr. 806/2014 (Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamentą, BPRM)² Sąjungoje sukurta patikima bankų pertvarkymo sistema, kad būtų galima veiksmingai valdyti bankų krizes ir sumažinti jų neigiamą poveikį finansiniam stabilumui ir viešiesiems finansams. Patikimos pertvarkymo sistemos pagrindinė priemonė – gelbėjimas privačiomis lėšomis, t. y. skolos nurašymas arba skolos reikalavimų ar kitų įsipareigojimų konvertavimas į nuosavą kapitalą pagal iš anksto nustatytą hierarchiją. Ši priemonė gali būti panaudota įstaigos, kuri žlunga arba gali žlugti, nuostoliams padengti ir jai rekapitalizuoti naudojant vidinius išteklius, kad būtų atkurtas jos gyvybingumas. Todėl atsakomybę už įstaigos žlugimą turės prisiimti akcininkai ir kiti kreditoriai, o ne mokesčių mokėtojai.

Vienas iš pagrindinių BGPD tikslų – padėti privačiajam sektoriai padengti nuostolius bankų krizių atveju. Kad šis tikslas būtų pasiektas, visi bankai turi atitikti minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą (angl. *Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities*, MREL), kad turėtų pakankamai finansinių išteklių nurašymo ar konvertavimo į nuosavą kapitalą tikslais. Pagal BGPD taikant MREL paprastai nereikalaujama privalomos tinkamų priemonių subordinacijos. Praktiškai tai reiškia, kad MREL įvykdyti tinkamas įsipareigojimas nemokumo atveju gali būti tokio pat prioriteto (*pari passu*) kaip tam tikri kiti

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

² 2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 225, 2014 7 30, p. 1).

įsipareigojimai, kuriems pagal BCPD gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė negali būti taikoma, kaip antai veiklos įsipareigojimai, pavyzdžiui, trumpalaikės tarpbankinės paskolos, arba tokio pat prioriteto kaip tam tikri kiti įsipareigojimai, kuriems gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė gali būti taikoma, tačiau savo nuožiūra galima nuspręsti tos priemonės netaikyti, jei pertvarkymo institucija gali pagrįsti, kad tą priemonę būtų sudėtinga taikyti dėl su veikla susijusių priežasčių arba dėl problemos išplitimo visoje sistemoje rizikos (pvz., išvestinių finansinių priemonių atveju). Dėl to galėtų susiklostyti tokia situacija, kai obligacijų, kurioms taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė, turėtojai gali pareikšti, kad jų sąlygos pertvarkymo atveju yra blogesnės nei hipotetinio nemokumo atveju. Tokiu atveju jiems turėtų būti kompensuota panaudojant pertvarkymo fondo finansinius išteklius. Siekdamas išvengti šios rizikos, pertvarkymo institucijos gali nuspręsti, kad MREL turėtų būti įvykdytas naudojant priemones, kurių prioritetas nemokumo atveju yra mažesnis nei kitų įsipareigojimų, kuriems gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė negali būti taikoma pagal įstatymus arba kuriems tą priemonę taikyti sudėtinga (subordinacijos reikalavimas).

Pasauliniu lygmeniu 2015 m. lapkričio 9 d. Finansinio stabilumo taryba (FST) paskelbė Bendro nuostolių padengimo pajėgumo (angl. *Total Loss-absorbing Capacity*, TLAC) sąlygų dokumentą (TLAC standartą), kuris po savaitės buvo patvirtintas G 20 aukščiausiojo lygio susitikime Turkijoje³. Pagal TLAC standartą reikalaujama, kad pasaulinės sisteminės svarbos bankai (G-SIB), Sąjungos teisės aktuose vadinami pasaulinės sisteminės svarbos įstaigomis (G-SII), turėtų pakankamą minimalią sumą labai gerai nuostolius padengiančių įsipareigojimų (įsipareigojimų, kuriems gali būti taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė) (TLAC minimalus reikalavimas), kad pertvarkymo atveju galėtų užtikrinti sklandų ir greitą nuostolių padengimą ir rekapitalizavimą. 2015 m. lapkričio 24 d. komunikate⁴ Komisija įsipareigojo iki šių metų pabaigos pateikti teisės akto pasiūlymą, kad TLAC standartą būtų galima įgyvendinti iki suderinto termino, t. y. 2019 m.

Kartu su keliais kitais pasiūlymais iš dalies pakeisti Sąjungoje galiojančią gaivinimo ir pertvarkymo sistemą šis pasiūlymas yra dalis Komisijos pastangų Sąjungoje įgyvendinti TLAC standartą.

Šiame pasiūlyme konkrečiai numatyti tiksliniai BCPD pakeitimai, susiję su Sąjungos bankų išleistų skolos priemonių turėtojų eiliškumu nemokumo atveju, siekiant laikytis BCPD ir TLAC reikalavimų, susijusių su bankų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumu. Siekiant pagerinti praktinį gelbėjimo privačiomis lėšomis įgaliojimų vykdymą ir juos sustiprinti, taip pat išvengti teisinio netikrumo, TLAC standartu reikalaujama, kad įsipareigojimai būtų laikomi tinkamais TLAC tik jei jie yra subordinuoti kitų įsipareigojimų atžvilgiu, t. y. jei nemokumo ar pertvarkymo atveju nuostoliams padengti jie naudojami pirmiau nei pirmenybiniai įsipareigojimai, kurie yra aiškiai nepriskiriami prie TLAC tinkamų įsipareigojimų, kaip antai išvestinės finansinės priemonės, apdraustieji indėliai ar mokesčių įsipareigojimai. Todėl TLAC standartu numatytas subordinacijos reikalavimas su tam tikromis išimtimis, tačiau jo įvykdymo būdas konkrečiai nenurodytas.

TLAC reikalavimas turėti subordinuotųjų priemonių kartu su galimu diskreciniu Sąjungos pertvarkymo institucijų reikalavimu laikytis MREL taip pat naudojant subordinuotąsias priemones privertė tam tikras valstybes nars iš naujo nacionaliniu mastu įvertinti jų

³ FST, *Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of Globally Systemically Important Banks (G-SIBs) in Resolution, Total Loss-absorbing Capacity (TLAC) Term sheet*, 2015 11 9.

⁴ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bankų sąjungos sukūrimas“, COM(2015) 587 final.

eiliškumą nemokumo atveju. Kai kurios valstybės narės pakeitė (arba šiuo metu keičia) nacionaliniais nemokumo įstatymais nustatytą tam tikrų bankų kreditorių eiliškumą nemokumo atveju, kad sudarytų sąlygas taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę pagal BGPD ir užtikrintų, kad jų G-SII atitiktų TLAC standarto subordinacijos reikalavimą. Pagal kai kuriuos nacionalinius metodus esama neužtikrinta pirmeilė skola buvo nedelsiant subordinuota, kad bankai galėtų laikytis bet kokio subordinacijos reikalavimo, taikomo pagal BGPD arba TLAC standartą. Pagal kitus metodus bankai turėtų išleisti naujas skolos priemones, atitinkančias subordinacijos kriterijų. Iki šiol priimtos nacionalinės taisyklės labai skiriasi, todėl suinteresuotieji subjektai ir valstybės narės plačiai sutaria, kad skirtingi metodai teisės aktais nustatyto bankų kreditorių eiliškumo nemokumo atveju srityje lemia netikrumą ir emitentams, ir investuotojams ir dėl to tampa sunkiau taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę tarpvalstybinėms įstaigoms. Dėl šio netikrumo taip pat gali būti iškreipta konkurencija, nes neužtikrintų skolos priemonių turėtojams gali būti taikomos skirtingos sąlygos įvairiose valstybėse narėse, taip pat įvairiose valstybėse narėse gali skirtis bankų patiriamos TLAC ir MREL reikalavimų laikymosi išlaidos. Be to, pagal tokius skirtingus nacionalinius nemokumo režimus bankų kreditoriams gali būti taikomos labai skirtingos sąlygos, kai jie perka skolos priemones, išleistas bankų, kuriems taikoma skirtinga nacionalinė kreditorių hierarchijos tvarka.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių pranešime dėl bankų sąjungos⁵ Europos Parlamentas paragino Komisiją pateikti pasiūlymą, kaip toliau mažinti teisinę pretenzijų riziką pagal principą, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė nei taikant įprastinę bankroto procedūrą, o 2016 m. birželio 17 d. išvados⁶ ECOFIN taryba pakvietė Komisiją pateikti pasiūlymą dėl bendro požiūrio į bankų kreditorių hierarchiją.

Konkretus pasiūlymas dėl bankų kreditorių hierarchijos yra pagrįstas, atsižvelgiant į skirtingą sprendimų klausimų pobūdį ir poreikį skubiai suderinti Sąjungos taisykles, kad būtų išvengta bet kokio tolesnio konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.

1.1. Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos bankų pertvarkymo sistemą jau reikalaujama, kad visi Sąjungos bankai turėtų pakankamą sumą labai gerai nuostolius padengiančių išsipareigojimų (išsipareigojimų, kuriems gali būti taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė), kuriems banko pertvarkymo atveju turėtų būti taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė. Šiuo pasiūlymu palengvinamas gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonės įgyvendinimas laikantis subordinacijos reikalavimo pagal BGPD ir TLAC standartą, todėl pagerės dabartinių taisyklių taikymas ir bus lengviau įgyvendinti TLAC standartą Sąjungoje. Taigi pasiūlymas atitinka bendrą Sąjungos bankų pertvarkymo sistemos tikslą sumažinti mokesčių mokėtojų lėšų panaudojimą bankams pertvarkyti.

1.2. Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šis pasiūlymas yra dalis platesnės Sąjungos finansų srities teisės aktų peržiūros, kuria siekiama mažinti riziką finansų sektoriuje, skatinant tvarų ekonominės veiklos finansavimą. Jis visiškai dera su pagrindiniais ES tikslais skatinti finansinį stabilumą, mažinti mokesčių mokėtojų lėšų panaudojimą bankams pertvarkyti, taip pat prisidėti prie tvaraus ekonomikos finansavimo.

⁵ „Bankų sąjunga. 2015 metų ataskaita“ (2015/2221(INI)).

⁶ 2016 m. birželio 17 d. Tarybos išvados dėl veiksmų gairių siekiant baigti kurti bankų sąjungą, http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_lt.pdf.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

2.1. Teisinis pagrindas

Siūloma direktyva iš dalies keičiama galiojanti direktyva – BGD. Pasiūlymo teisinis pagrindas yra toks pat kaip BGD teisinis pagrindas, t. y. SESV 114 straipsnis. Pagal šią nuostatą leidžiama priimti priemones nacionalinėms nuostatom, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti.

Pasiūlymu suderinami nacionaliniai įstatymai dėl kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo bei pertvarkymo, visų pirma kiek tai susiję su jų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumu pertvarkymo atveju, kiek būtina siekiant užtikrinti, kad valstybės narės ir Sąjungos bankai turėtų tas pačias priemones ir pajėgumą spręsti bankų įsipareigojimų neįvykdymo problemą pagal sutartus tarptautinius standartus (TLAC standartą).

Nustatant suderintas taisykles vidaus rinkoje dėl tam tikriems bankų kreditoriams taikomų sąlygų pertvarkymo atveju, pasiūlymu gerokai sumažinami nacionalinių taisyklių dėl bankų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo skirtumai, kurie galėtų iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje. Todėl šio pasiūlymo tikslas – vidaus rinkos sukūrimas ir veikimas.

Todėl SESV 114 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas.

2.2. Subsidiarumo principas

Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatytą subsidiarumo principą tose srityse, kurios nepriklauso Sąjungos išimtinai kompetencijai, ji turėtų veikti tik tada ir tik tokiu mastu, kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti centriniu, regioniniu ir vietos lygiu, ir dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu.

Sąjunga ir jos valstybės narės yra įsipareigojusios įgyvendinti Sąjungos bankų gaivinimo ir pertvarkymo sistemą pagal tarptautinius standartus. Nesiimant jokių veiksmų Sąjungos mastu, valstybėms narėms reikėtų pačioms priimti taisykles dėl bankų kreditoriams taikomų sąlygų pertvarkymo atveju, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę pagal BGD ir įgyvendinti tarptautiniu mastu sutartą TLAC standartą. Dėl didelių nacionalinių taisyklių skirtumų bankai ir jų kreditoriai (investuotojai) susiduria su teisinio netikrumo problema, taip pat turi skirtingų ir galbūt didesnių išlaidų, palyginti su situacija, kuri būtų susiklosčiusi ėmusis Sąjungos masto veiksmų. Todėl pageidautina imtis veiksmų Sąjungos mastu, siekiant sudaryti geresnes sąlygas darniai taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę pagal pasaulinį TLAC standartą, kad būtų kuo labiau sumažintos galimos reikalavimų laikymosi išlaidos bankams ir jų kreditoriams, kartu užtikrinant veiksmingą pertvarkymą bankų žlugimo atveju.

2.3. Proporcingumo principas

Pagal proporcingumo principą Sąjungos veiksmų turinys ir forma neturėtų viršyti to, kas būtina siekiant jų tikslų, kurie atitinka bendruosius Sutarčių tikslus. Pasiūlymas neturėtų reikšmingo poveikio bankų pareigai laikytis galiojančių taisyklių dėl nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo, taip pat iki minimumo būtų sumažintos jų TLAC standarto laikymosi išlaidos. Jis taip pat neturėtų įtakos bankų kreditorių ir investuotojų teisėms, susijusioms su esama bankų skola. Todėl pasiūlymo nuostatos yra proporcingos tam, kas būtina jo tikslams pasiekti.

3. POVEIKIO VERTINIMŲ REZULTATAI

3.1. Poveikio vertinimas

Šis pasiūlymas yra dalis platesnės Sąjungos finansų srities teisės aktų peržiūros, kuria siekiama mažinti riziką finansų sektoriuje, todėl atliktas išsamus šio pasiūlymo poveikio vertinimas. Poveikio vertinimo ataskaitos projektas 2016 m. rugsėjo 7 d. pateiktas Komisijos reglamentavimo patikros valdybai⁷. Pirmą valdybos pateikta nuomonė buvo neigiama. Sustiprinus peržiūros priemonių rinkinio faktinius elementus, valdyba 2016 m. rugsėjo 27 d. pateikė teigiamą nuomonę.

Vadovaudamasi geresnio reglamentavimo politika, Komisija atliko kelių politikos galimybių poveikio vertinimą. Politikos galimybės buvo įvertintos atsižvelgiant į pagrindinius tikslus didinti pertvarkomų bankų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumą, taip pat pertvarkymo sistemos teisinį tikrumą ir nuoseklumą. Vertinimas atliktas svarstant nurodytų tikslų įgyvendinimo veiksmingumą ir skirtingų politikos galimybių įgyvendinimo veiksmingumą naudos ir sąnaudų požiūriu.

Poveikio vertinime atmetama galimybė nekeisti politikos, susijusios su kreditorių hierarchija bankų nemokumo atveju Sąjungoje, nes ši galimybė lemia konkurencijos iškreipimus bankų pirmąjį neįtikrintos skolos vidaus rinkoje, nes skirtingas bankų skolos priemonių turėtojų statusas įvairiose valstybėse narėse gali turėti nevienodą poveikį bankų finansavimo išlaidoms. Kalbant apie derinimą, apsvarstyti keli pasirinkimo galimybių variantai⁸ ir poveikio vertinime padaryta išvada, kad specialios nepirminybinės pirmąjį neįtikrintos skolos klasės sukūrimas yra veiksmingiausias būdas G-SII laikytis TLAC standarto subordinacijos reikalavimo ir įvykdyti prašymus, kuriuos kiekvienu konkrečiu atveju gali pateikti pertvarkymo institucijos, laikytis MREL naudojant subordinuotąsias skolos priemones. Priešingai nei nuosavų lėšų priemonių atveju, tokioms skolos priemonėms banko pertvarkymo atveju gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė gali būti taikoma tik nurašius ar konvertavus visas nuosavų lėšų priemones ir prieš tam tikslui naudojant kitus pirmąjį išpareigojimus. Pagrindinis šios pasirinkimo galimybės pranašumas yra tas, kad bankai galėtų ir toliau leisti (pigines) pirmąjį skolos priemones finansavimo ar veiklos tikslais, o naujos klasės skolos priemonės galėtų būti naudojamos daugiausia siekiant laikytis taisyklių dėl nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo.

3.2. Pagrindinės teisės

Šiuo pasiūlymu laikomasi pagrindinių teisių ir paisoma principų, visų pirma pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pirmiausia teisės į nuosavybę ir laisvės užsiimti verslu, ir jis turi būti taikomas laikantis tų teisių ir principų. Visų pirma šia direktyva užtikrinama, kad bankų kreditorių nuosavybės teisių ribojimas nebūtų neproporcingas. Bus užtikrinta, kad poveikį patiriantys kreditoriai nepatirtų didesnių nuostolių nei nuostoliai, kurie būtų patirti, jei pertvarkymo sprendimo priėmimo metu įstaiga būtų likviduota iškeliant įprastinę bankroto bylą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

⁷ Nuoroda į poveikio vertinimą ir jo santrauką.

⁸ Trys pasirinkimo galimybės variantai yra: i) teisės aktais nustatyta visų neįtikrintų skolos priemonių subordinacija atgaline data; ii) nepirminybinės pirmąjį skolos kategorijos sukūrimas; iii) teisės aktais nustatyta pirmenybė visiems indėliams pirmąjį skolos atžvilgiu.

5. KITI ELEMENTAI

5.1. Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pasiūlyme reikalaujama, kad valstybės narės perkeltų BGPLD pakeitimus į savo nacionalinę teisę iki [2017 m. birželio mėn.], o bankai pradėtų laikytis iš dalies pakeistų taisyklių [2017 m. liepos mėn.].

5.2. Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Pasiūlymu iš dalies keičiamas BGPLD 108 straipsnis iš dalies suderinant kreditorių hierarchiją bankų nemokumo atveju, kiek tai susiję su banko pirmosios neįtikrintos skolos, kuri atitinka BGPLD taisykles ir TLAC standartą dėl bankų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo, visų pirma subordinacijos reikalavimą, turėtojų eiliškumo tvarka.

Naujoje nuostatoje išlaikoma esama pirmosios skolos klasė ir kartu sukuriamą naują turto klasę, kurią sudaro nepirmenybinė pirmosios skola ir kuriai gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė pertvarkymo atveju turėtų būti taikoma tik po kitų kapitalo priemonių, tačiau prieš kitus pirmesius įsipareigojimus. Įstaigos ir toliau gali išleisti abiejų klasių skolą, tačiau tik nepirmenybinė pirmosios klasė yra tinkama TLAC minimaliam reikalavimui arba bet kokiam subordinacijos reikalavimui, kurį pertvarkymo institucijos gali nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju, įvykdyti.

Siūloma direktyva neturėtų paveikti esamos bankų skolos ir jos teisės aktais nustatyto eiliškumo nemokumo atveju; ji bus taikoma bet kokioms bankų skolos priemonių emisijoms nuo jos taikymo datos. Skolos priemonių, išleistų iki šios direktyvos taikymo datos, nurodytos 2 straipsnio 1 dalyje [2017 m. liepos mėn.], eiliškumą nemokumo atveju turėtų reglamentuoti valstybių narių nacionaliniai įstatymai, priimti iki [2016 m. gruodžio 31 d.].

Siūlomoje direktyvoje reikalaujama, kad valstybės narės į nacionalinę teisę ją perkeltų iki [2017 m. birželio mėn.], o jos taikymo data – [2017 d. liepos mėn.].

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES nuostatos dėl neužtikrintų skolos priemonių eiliškumo nemokumo atveju

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę⁹,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁰,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) 2015 m. lapkričio 9 d. Finansinio stabilumo taryba (FST) paskelbė Bendro nuostolių padengimo pajėgumo (angl. *Total Loss-Absorbing Capacity*, TLAC) sąlygų dokumentą (TLAC standartą), kurį G 20 patvirtino 2015 m. lapkričio mėn. Pagal TLAC standartą reikalaujama, kad pasaulinės sisteminės svarbos bankai (G-SIB), Sąjungos sistemoje vadinami pasaulinės sisteminės svarbos įstaigomis (G-SII), turėtų pakankamą minimalią sumą labai gerai nuostolius padengiančių įsipareigojimų (įsipareigojimų, kuriems gali būti taikoma gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė), kad pertvarkymo atveju galėtų užtikrinti sklandų ir greitą nuostolių padengimą ir rekapitalizavimą. 2015 m. lapkričio 24 d. komunikate¹¹ Komisija įsipareigojo iki 2016 m. pabaigos pateikti teisės akto, kuriuo būtų sudaryta galimybė įgyvendinti TLAC standartą iki tarptautiniu mastu suderinto termino, t. y. 2019 m., pasiūlymą;
- (2) įgyvendinant TLAC standartą Sąjungoje reikia atsižvelgti į galiojantį konkrečių įstaigų minimalų nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimą (angl. *minimum requirement for own funds and eligible liabilities*, MREL), taikomą visoms Sąjungos kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms, kaip nustatyta Europos Parlamento ir

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ OL C , , p. .

¹¹ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bankų sąjungos sukūrimas“, COM(2015) 587 *final*.

Tarybos direktyvoje 2014/59/ES¹². Kadangi TLAC ir MREL siekiama to paties tikslo – užtikrinti, kad Sąjungos kredito įstaigos ir investicinės įmonės turėtų pakankamą nuostolių padengimo pajėgumą, šie du reikalavimai turėtų būti bendros sistemos vienas kitą papildantys elementai. Praktiškai TLAC standarto suderintas minimalus lygis (TLAC minimalus reikalavimas), taikomas G-SII, Sąjungos teisės aktuose turėtų būti nustatytas iš dalies pakeičiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013¹³, o konkrečioms G-SII taikomas papildomas reikalavimas ir konkrečioms ne G-SII taikomas reikalavimas turėtų būti nustatyti priimant tikslinius Direktyvos 2014/59/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 806/2014¹⁴ pakeitimus. Atitinkamos šios direktyvos nuostatos dėl neužtikrintų skolos priemonių eiliškumo nemokumo atveju papildo minėtuose teisės aktuose ir Direktyvoje 2013/36/ES¹⁵ esančias nuostatas;

- (3) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kredito įstaigos ir investicinės įmonės turėtų pakankamą nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumą, kad pertvarkymo atveju užtikrintų sklandų ir greitą nuostolių padengimą ir rekapitalizavimą, kurio poveikis finansiniam stabilumui ir mokesčių mokėtojams būtų minimalus. Tai turėtų būti pasiekta nuolat užtikrinant, kad kredito įstaigos ir investicinės įmonės laikytųsi TLAC minimalaus reikalavimo, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 575/2013, ir nuosavų lėšų ir leidžiamų įsipareigojimų reikalavimo, kaip numatyta Direktyvoje 2014/59/ES;
- (4) pagal TLAC standartą, Sąjungos teisėje įgyvendintą Reglamentu (ES) Nr. 575/2013, reikalaujama, kad G-SII laikytųsi TLAC minimalaus reikalavimo (su tam tikromis išimtimis) naudodamos subordinuotuosius įsipareigojimus, atsiradusius dėl skolos priemonių, kurių prioritetą nemokumo atveju yra mažesnis nei kitų pirmaeilių įsipareigojimų (subordinacijos reikalavimas). Direktyvoje 2014/59/ES pertvarkymo institucijoms leidžiama atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį reikalauti, kad G-SII ir kitos įstaigos laikytųsi konkrečiai įstaigai taikomo reikalavimo naudodamos subordinuotuosius įsipareigojimus, kad sumažintų riziką, susijusią su teisiniais kreditorių skundais tuo pagrindu, kad jų nuostoliai pertvarkymo atveju viršija nuostolius, kuriuos jie patirtų iškelus įprastinę bankroto bylą;
- (5) kai kurios valstybės narės pakeitė arba šiuo metu keičia nacionaliniais nemokumo įstatymais nustatytą neužtikrintos pirmaeilės skolos eiliškumą nemokumo atveju, kad sudarytų sąlygas savo kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms laikytis subordinacijos reikalavimo, numatyto Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvoje 2014/59/ES;

¹² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

¹³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

¹⁴ 2014 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 806/2014, kuriuo nustatomos kredito įstaigų ir tam tikrų investicinių įmonių pertvarkymo vienodos taisyklės ir vienoda procedūra, kiek tai susiję su bendru pertvarkymo mechanizmu ir Bendru pertvarkymo fondu, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 225, 2014 7 30, p. 1).

¹⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

- (6) iki šiol priimtos nacionalinės taisyklės labai skiriasi. Nesant suderintų Sąjungos taisyklių, atsiranda netikrumas kredito įstaigoms emitentėms, investicinėms įmonėms ir investuotojams, o tarpvalstybinėms įstaigoms sunkiau taikyti gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonę. Tai taip pat lemia konkurencijos iškreipimus vidaus rinkoje, atsižvelgiant į tai, kad kredito įstaigų ir investicinių įmonių išlaidos siekiant laikytis subordinacijos reikalavimo, nustatyto Reglamente (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvoje 2014/59/ES, ir investuotojų išlaidos, patiriamos perkant kredito įstaigų ir investicinių įmonių išleistas skolos priemones, Sąjungoje gali labai skirtis;
- (7) pranešime dėl bankų sąjungos Europos Parlamentas paragino Komisiją pateikti pasiūlymą, kaip toliau mažinti teisinę pretenzijų riziką pagal principą, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė nei taikant įprastinę bankroto procedūrą, o 2016 m. birželio 17 d. išvados¹⁶ Taryba pakvietė Komisiją pateikti pasiūlymą dėl bendro požiūrio į bankų kreditorių hierarchiją, kad pertvarkymo atveju padidėtų teisinis tikrumas;
- (8) todėl būtina pašalinti reikšmingas vidaus rinkos veikimo kliūtis ir išvengti konkurencijos iškreipimų, kurių atsiranda nesant suderintų Sąjungos taisyklių dėl bankų kreditorių hierarchijos, ir užtikrinti, kad tokių kliūčių ir iškreipimų neatsirastų ateityje. Todėl tinkamas šios direktyvos teisinis pagrindas turėtų būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsnis, išaiškintas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką;
- (9) siekiant iki minimumo sumažinti kredito įstaigų ir investicinių įmonių subordinacijos reikalavimo laikymosi išlaidas ir bet kokią neigiamą poveikį jų finansavimo išlaidoms, šia direktyva turėtų būti leidžiama valstybėms narėms išlaikyti esamą neužtikrintos pirmeilės skolos klasę, kurios prioritetą nemokumo atveju yra didžiausias iš visų skolos priemonių ir kuriai priskiriamas priemones kredito įstaigos ir investicinės įmonės gali išleisti pigiau, palyginti su kitais subordinuotaisiais įsipareigojimais. Nepaisant to, reikėtų reikalauti, kad valstybės narės sukurtų naują turto klasę, kurią sudarytų nepirmenybinė pirmeilė skola ir kuriai gelbėjimo privačiomis lėšomis priemonė pertvarkymo atveju turėtų būti taikoma tik po kitų kapitalo priemonių, tačiau prieš kitus pirmelius įsipareigojimus. Kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir toliau turėtų būti leidžiama išleisti abiejų klasių skolos priemones, tačiau Reglamento (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvos 2014/59/ES subordinacijos reikalavimui įvykdyti turėtų būti tinkamos tik nepirmenybinės pirmeilės klasės priemonės. Tai turėtų suteikti galimybę kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms finansavimo ar kitais veiklos tikslais naudoti pigesnes pirmeilės skolos priemones, o subordinacijos reikalavimo laikymosi tikslais išleisti naujos nepirmenybinės pirmeilės klasės priemones;
- (10) siekdamas užtikrinti, kad naujos nepirmenybinės pirmeilės klasės skolos priemonės atitiktų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 ir Direktyvos 2014/59/ES tinkamumo kriterijus, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų pradinis sutartinis terminas apimtų vienus metus, kad jos neturėtų išvestinių finansinių priemonių savybių ir kad atitinkamuose sutartiniuose dokumentuose, susijusiuose su jų emisija, būtų aiškiai nurodytas jų eiliškumas pagal įprastinę bankroto procedūrą;
- (11) kad padidintų teisinį tikrumą investuotojams, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagal jų nacionalinius nemokumo įstatymus standartinės pirmeilės skolos priemonių prioritetą būtų didesnis nei naujos nepirmenybinės pirmeilės skolos priemonių

¹⁶ 2016 m. birželio 17 d. Tarybos išvados dėl veiksmų gairių siekiant baigti kurti bankų sąjungą, http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_lt.pdf

klasės taikant įprastinę bankroto procedūrą. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad naujos nepirmenybinės pirmosios skolos priemonių klasės prioritetas būtų didesnis nei nuosavų lėšų priemonių ar bet kokių kitų subordinuotųjų įsipareigojimų ir kad, priešingai nei tokių priemonių ar įsipareigojimų atveju, nepirmenybinės pirmosios skolos klasės priemonės gelbėjimo privačiomis lėšomis tikslais būtų galima naudoti tik tada, kai pradamas įstaigos emitentės pertvarkymas;

- (12) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. nustatyti vienodas bankų kreditorių hierarchijos taisyklės Sąjungoje galiojančioje gaivinimo ir pertvarkymo sistemoje, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (13) šioje direktyvoje numatytus Direktyvos 2014/59/ES pakeitimus reikėtų taikyti įsipareigojimams, išleistiems šios direktyvos taikymo datą arba vėliau, ir įsipareigojimams, kurie tą datą tebėra neįvykdyti. Tačiau, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir kuo labiau sumažinti pereinamojo laikotarpio išlaidas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visiems neįvykdytiems įsipareigojimams, kuriuos kredito įstaigos ir investicinės įmonės išleido iki tos datos, taikoma tvarka būtų reglamentuota valstybių narių įstatymais, priimtais iki [2016 m. gruodžio 31 d.]. Taigi neįvykdytiems įsipareigojimams ir toliau turėtų būti taikomi reguliavimo reikalavimai, nustatyti Direktyvoje 2014/59/ES ir atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose tos redakcijos, kuri buvo priimta iki [2016 m. gruodžio 31 d.],

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2014/59/ES pakeitimai

1. 108 straipsnio antraštėje išbraukiamas žodis „indėlių“, o 108 straipsnio pirmos pastraipos a punkte išbraukiamas žodis „nepirmenybinių“.
2. 108 straipsnio pabaigoje pridedamos šios dalys:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 straipsnio 1 dalies a, b, c ir d punktuose nurodytų subjektų atveju paprastiesiems neužtikrintiems reikalavimams, atsirandantiems dėl skolos priemonių, kurių prioritetas yra didžiausias iš visų skolos priemonių, pagal įprastines bankroto bylas reglamentuojančią nacionalinę teisę būtų suteikiamas didesnis prioritetas nei neužtikrintiems reikalavimams, atsirandantiems dėl skolos priemonių, kurios atitinka šias sąlygas:

 - (a) skolos priemonių pradinis sutartinis terminas apima vienus metus;
 - (b) jos neturi išvestinių finansinių priemonių savybių;
 - (c) atitinkamuose sutartiniuose dokumentuose, susijusiuose su emisija, aiškiai nurodomas eiliškumas pagal šią pastraipą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad paprastiesiems neužtikrintiems reikalavimams, atsirandantiems dėl 2 dalyje nurodytų skolos priemonių, pagal įprastines bankroto bylas reglamentuojančią nacionalinę teisę būtų suteikiamas didesnis prioritetas nei reikalavimams, atsirandantiems dėl 48 straipsnio 1 dalies a–d punktuose nurodytų priemonių.

4. Valstybės narės užtikrina, kad jų įprastines bankroto bylas reglamentuojantys nacionalinės teisės aktai, priimti iki [2016 m. gruodžio 31 d.], būtų taikomi paprastiems neužtikrintiems reikalavimams, atsirandantiems dėl skolos priemonių, kurias 1 straipsnio 1 dalies a, b, c ir d punktuose nurodyti subjektai išleido iki [šios direktyvos taikymo data – 2017 m. liepos mėn.]“

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [2017 m. birželio mėn.] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
Tas nuostatas valstybės narės taiko nuo [2017 m. liepos mėn.].
2. Valstybės narės, priimdamos 1 dalyje nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai ir Europos bankininkystės institucijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas